

ALKU-hankkeen vaikutukset ESR-rakennerahastojen hallintaan ja toimeenpanoon alueellisesti ja valtakunnallisesti

OPM:n Rakennerahastopäivät 2009
Lääninsivistysneuvos Juha Mäntyvaara
Etelä-Suomen lääninhallitus

Esityksen sisältöä:

- ❖ Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja niiden tehtävät
- ❖ ELY-ohjaus ja strategia-asiakirja
- ❖ Maakunnan liittojen asema
- ❖ Alueiden kehittämiseen liittyvien säädösten uudistaminen
- ❖ ALKU-hanke etenee

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

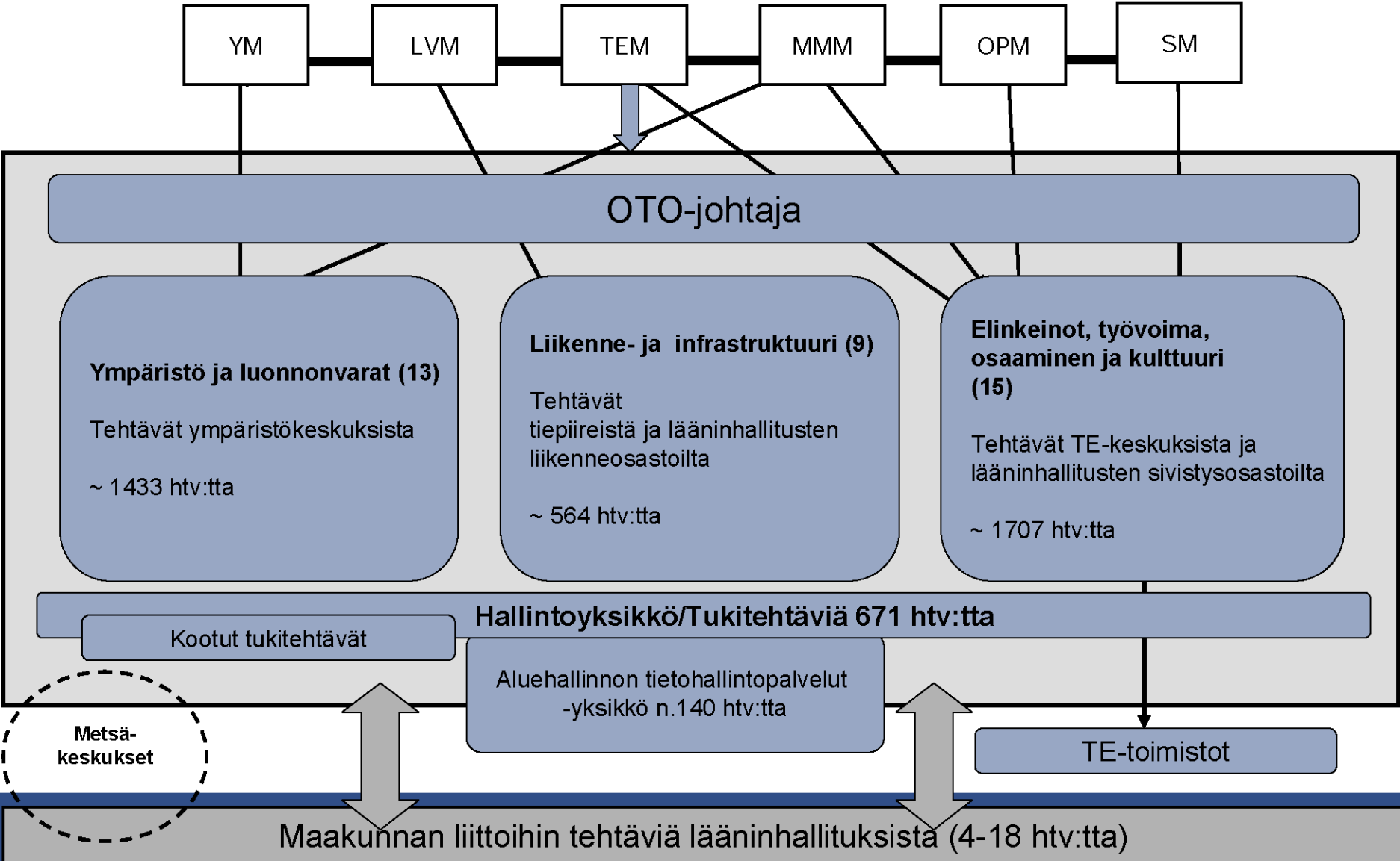
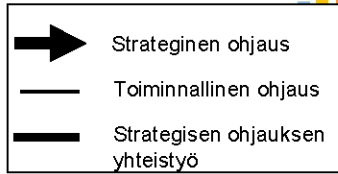
Toiminta-ajatus

(HE 59/2009, 24.4.2009)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (15)

~4 400 htv

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

Hallituksen esityksen mukaan (HE 59/2009, 24.4.2009) Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset hoitavat niille erikseen säädettyjä **tehtäviä seuraavilla toimialoilla:**

- 1) yrittäjyyden ja elinkeinotoiminnan edistäminen;
- 2) innovaatiot ja kansainvälistyvä liiketoiminta;
- 3) työmarkkinoiden toimivuus, työvoiman saatavuus ja työllisyys;
- 4) koulutus ja osaaminen;
- 5) kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimi;
- 6) maahanmuutto, kotouttaminen ja hyvät etniset suhteet;
- 7) maatilatalous, kalatalous, maaseudun kehittäminen, eläintunnistusjärjestelmä sekä maa- ja metsätalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja kasvinterveys;

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

- 8) energia ja sen tuotanto;
- 9) liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, maanteiden pito sekä julkisen liikenteen järjestäminen;
- 10) ympäristönsuojelu, alueiden käyttö, rakentamisen ohjaus, kulttuuriympäristön hoito, luonnon monimuotoisuuden suojelu ja kestävä käyttö sekä vesivarojen käyttö ja hoito;
- 11) palkkaturva-asiat;
- 12) eräät edellä mainittuihin tehtäviin liittyvät rakennerahasto- ja aluekehitystehtävät.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävänä on lisäksi:

- 1) ohjata ja valvoa 3 luvussa tarkoitettuja työ- ja elinkeinotoimistoja;
- 2) valmistella liikenteen sekä kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointia;
- 3) valvoa yleistä etua ympäristö- ja vesiasioissa, tuottaa ja jakaa ympäristöä koskevaa tietoa sekä parantaa ympäristötietoutta, ehkäistä ja torjua ympäristövahinkoja ja -haittoja, huolehtia valtion vesitaloudellisista luvista ja yksityisoikeudellisista sopimuksista sekä huolehtia ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötöiden toteuttamisesta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen muista tehtävistä säädetään erikseen.

Elinkeino-, liikenne- ympäristökeskukset: Aluejaot ja toimipaikkaverkosto

Aluejako 15 toimialuetta

- Lappi
- Kainuu
- Pohjois-Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa
- Pohjanmaa
- Etelä-Pohjanmaa
- Keski-Suomi
- Pohjois-Savo
- Pohjois-Karjala
- Etelä-Savo
- Pirkanmaa
- Satakunta
- Varsinais-Suomi
- Etelä-Karjala ja Kymenlaakso
- Kanta-Häme ja Päijät-Häme
- Uusimaa ja Itä-Uusimaa

Päätöimipaika

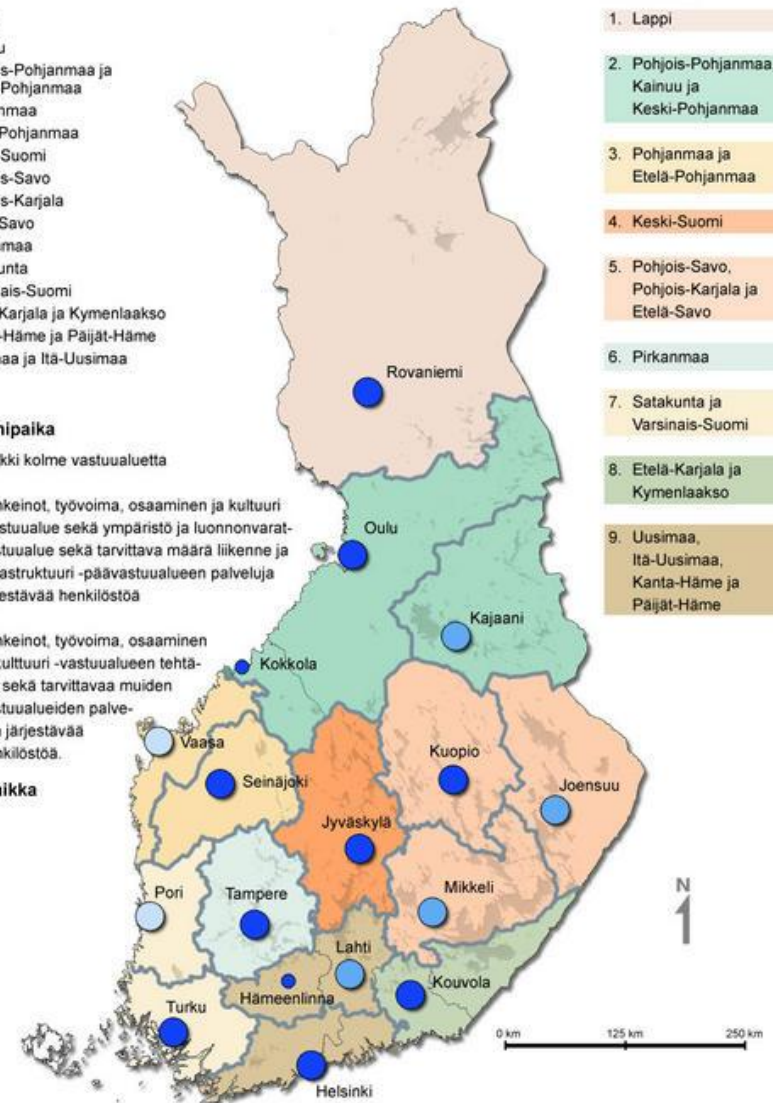
- Kaikki kolme vastuualuetta
- Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue sekä tarvittava määrä liikenne ja infrastruktuuri -päävastuualueen palveluja järjestävää henkilöstöä
- Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualueen tehtävät sekä tarvittavaa muiden vastuualueiden palveluja järjestävää henkilöstöä.

Toimipaikka

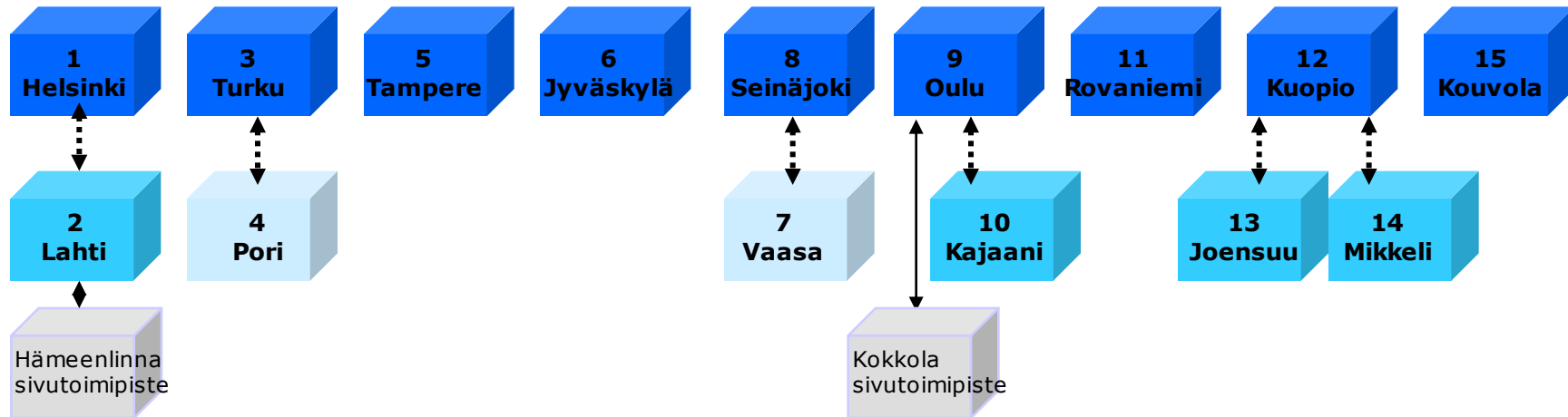
-

Laajempi aluejako 9 toimialuetta

1. Lappi
2. Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Keski-Pohjanmaa
3. Pohjanmaa ja Etelä-Pohjanmaa
4. Keski-Suomi
5. Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Savo
6. Pirkanmaa
7. Satakunta ja Varsinais-Suomi
8. Etelä-Karjala ja Kymenlaakso
9. Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme ja Päijät-Häme

ELY paikkakunnat ja toimipaikat

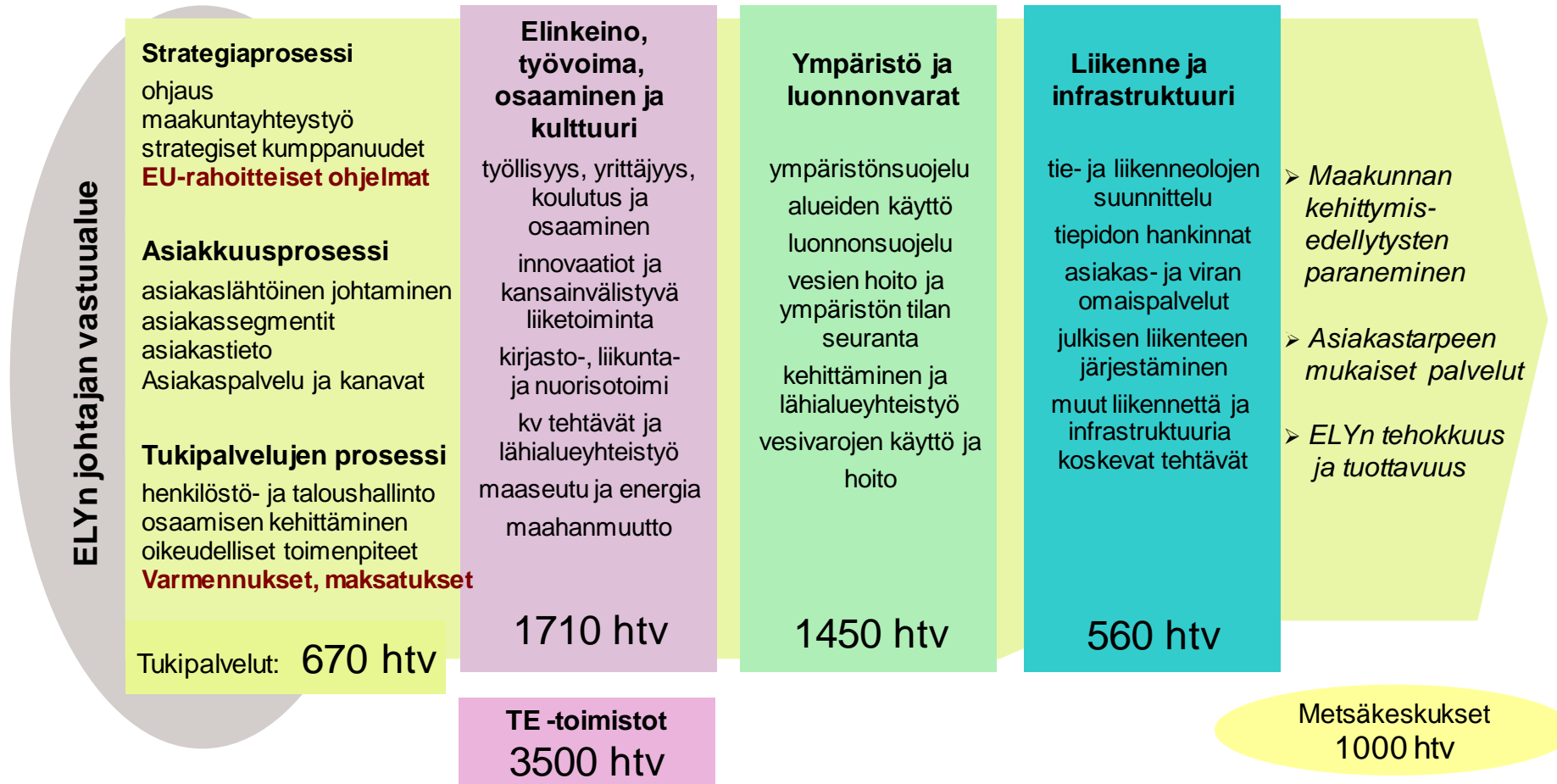
ELY III = kolme vastuualuetta, ohjaus: TEM, YM, LVM, MMM, SM, OPM

ELY II = kaksi vastuualuetta, Luonnonvarat ja ympäristö- sekä Elinkeino, työvoima, osaaminen ja kulttuuri-vastuualueet, ohjaus: TEM, YM, MMM

ELY I = Elinkeino, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue, ohjaus: TEM, MMM

3 vastuualueen ELYjen ympärille muodostuu 9 laajemman aluejaon mukaista ELY – toimialuetta. Maahanmuuttoasioiden ja sivistysosastojen yhteistoiminta-alueet saattavat poiketa tästä.

ELYjen perusrakenne - 1.1.2010: 15 ELYä, noin 4400 htv

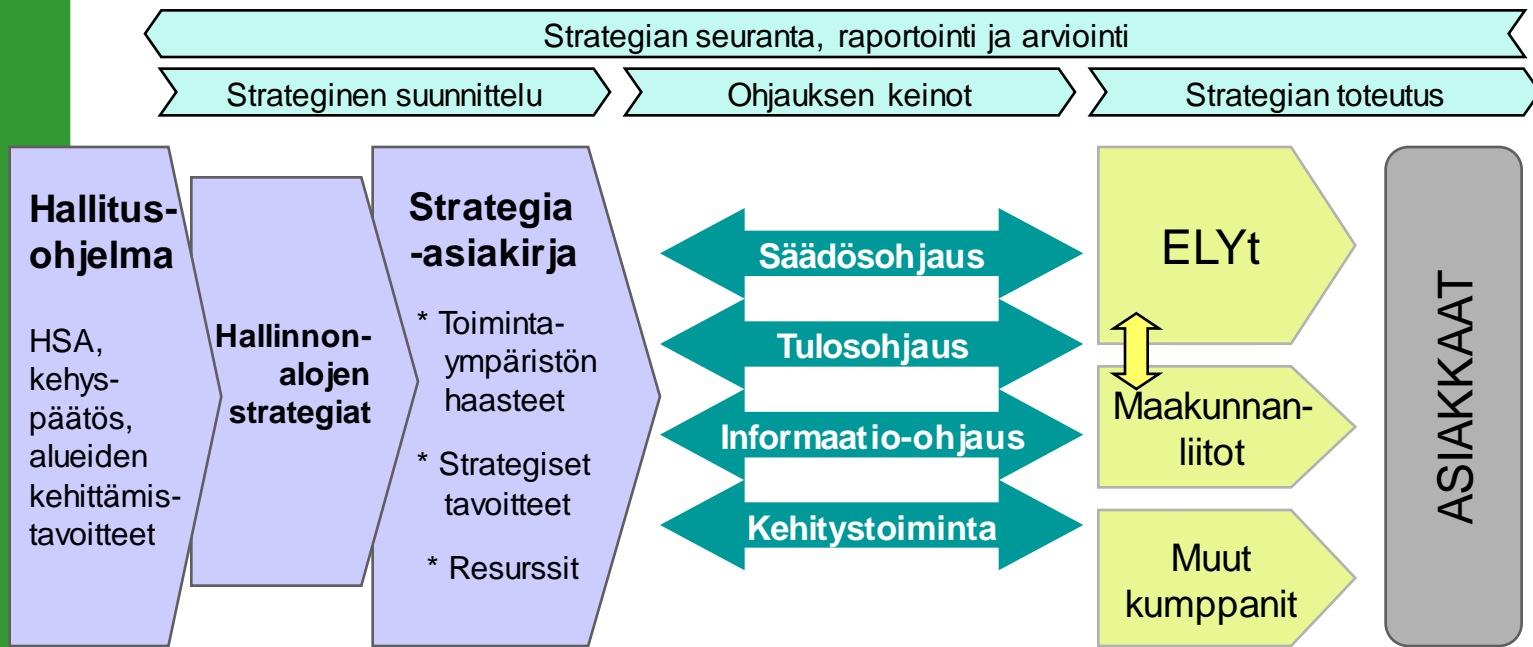

ELY -ohjauksen kokonaiskuva

KANSAINVÄLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

KANSALLINEN JA ALUEELLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

HALLINNONALOJEN ELY-OHJAUKSEN KOORDINOINTI

I TOIMINTAYMPÄRISTÖN HAASTEET

- ❖ Taloudellinen tilanne
- ❖ Alueiden kilpailukyky ja talouskehityksen epävarmuus
- ❖ Väestönkehitys, maahanmuutto ja aluerakenteen muutokset
- ❖ Ilmastonmuutos, energia ja ympäristö

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten strategia-asiakirja 2010-2011

II STRATEGISET TAVOITTEET VUOSILLE 2010 – 2011

- A. Alueellisen kilpailukyvyn ja väestön hyvinvoinnin edistäminen
- B. Ilmastonmuutoksen hillintä ja kestävä kehityksen edistäminen
- C. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toiminnan kehittäminen

III TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT RESURSSILINJAUKSET

- ❖ Hallintoalakohtaiset voimavarataulukot
- ❖ Ministeriöiden ohjauksessa olevat substanssimäärärahamomentit
- ❖ Tuottavuustavoitteiden kohdentaminen

Maakunnan liittojen asema

- ❖ Maakunnan liittojen toimivaltaa lisätään aluekehitystyötä kokoavana ja yhteen sovittavana viranomaisena, jonka toiminta perustuu kuntien ohjaukseen ja kunnallisvaalien tuloksena syntyvään kansanvaltaiseen päätöksentekoon.
- ❖ Maakunnan liittojen tehtävien laajentamisesitykset koskevat sellaisia tehtäväkokonaisuuksia, joilla on merkitystä aluekehittämistyön vaikuttavuuden lisäämisessä ja toteuttamisen edistämisessä, ja jotka soveltuvat kokoavan ja yhteen sovittavan aluekehitysviranomaisen rooliin.
- ❖ Maakunnan liittojen yhteistoiminta järjestetään strategisesti merkittävissä asioissa niin, ettei maakunnan liittojen yhteistoiminta-alue ole ao. tehtävissä toimivaa valtion viranomaisen aluejakoa pienempi.

Alueiden kehittämiseen liittyvien säädösten uudistaminen

- ❖ Hallituksen on tarkoitus antaa syysistuntokauden 2009 alussa esitys laiksi alueiden kehittämisestä ja laiksi eräiden työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan ohjelmien ja hankkeiden rahoittamisesta sekä laiksi rakennerahastolain muuttamisesta. Lait tulisivat voimaan vuoden 2010 alussa.
- ❖ Voimassa oleva alueiden kehittämislaki ehdotetaan jaettavaksi kahdeksi erilliseksi laiksi, alueiden kehittämistä koskevaksi laiksi sekä eräiden työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan ohjelmien ja hankkeiden rahoittamista koskevaksi laiksi.

Alueiden kehittämiseen liittyvien säädösten uudistaminen

- ❖ Tavoitteena on vahvistaa aluekehittämistä ja selkeyttää alueiden kehittämisen roolia valtioneuvoston ja eri hallinnonalojen päätöksenteossa.
- ❖ Lisäksi rakennerahastolakiin ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat maakunnan yhteistyöryhmää koskevien säännösten siirtämisestä alueiden kehittämislakiin sekä aluehallinnon uudistamisehdotuksesta (59/2009).
- ❖ Aluehallinnon uudistuksessa Euroopan aluekehitysrahastoa koskeva päätöksenteko on ehdotettu siirtyvän lääninhallituksilta ja sosiaali- ja terveysministeriöltä maakunnan liitoille. Tämä edellyttää alueiden kehittämislain tukijärjestelmiä ja tuen määrää koskevien säädösten tarkistamista.

Lääninhallituksen rahoittamien RR-hankkeiden hallinnointi 1.1.2010 jälkeen

- Hankkeiden jakautuminen ELYIhin määritelty 31.7.2009 mennessä TEM:lle
- Ehdotus: käynnissä olevat EAKR-hankkeet hoidetaan loppuun ELYissä
- Uudet EAKR-hankkeet maakuntien liittoihin
- ESR-hankkeet jakautuvat pääosin hallinnoijan sijaintikunnan mukaan ELYihin
- Valtakunnallisten ESR-kehittämishojelmien hallinnointi pääosin koordinaattorin sijaintipaikan mukaan

ERiyttÄMINEN ELYissä

- Substanssiyksiköt: ESR -hankkeiden sisällöllinen ohjaus, ohjausryhmätyö
- Strategiayksikkö: rahoituspäätökset ja niiden valmistelu yhteistyössä substanssiyksikköjen kanssa, projektien valvonta ja tekninen ohjaus sekä koulutus, raportit viranomaisille toiminnasta
- Hallintopalveluyksikkö: maksatukset ja tarkastukset, rahainkäyttöön liittyvä raportointi

ERIIYTTÄMINEN ELYSSÄ

ELYn johtajan vastualue

Strategiaprosessi

ohjaus
maakuntayhteistyö
strategiset kumppanuudet
**EU-rahoitteiset ohjelmat
rahoituspäätökset,
projektien valvonta ja
tekninen ohjaus sekä
koulutus, raportit
viranomaisille
toiminnasta**

Tukipalvelujen prosessi

henkilöstö- ja taloushallinto
oikeudelliset toimenpiteet
**Varmennukset,
maksatukset
rahainkäyttöön liittyvä
raportointi**

**Elinkeino,
työvoima,
osaaminen ja
kulttuuri**

ESR -hankkeiden
sisällöllinen ohjaus,
ohjausryhmätyö

TE -toimistot

**Ympäristö ja
luonnonvarat**

ESR -hankkeiden
sisällöllinen ohjaus,
ohjausryhmätyö

**Liikenne ja
infrastruktuuri**

- *Maakunnan kehitty-
mis-
edellytysten
paraneminen*
- *Asiakastarpeen
mukaiset palvelut*
- *ELYn tehokkuus
ja tuottavuus*

Metsäkeskukset

Aluekehittämisen kokonaisuus ELYissä

○ Mahdollisuudet:

- Toimintatapojen yhtenäistäminen
- Nykyistä suurempien kokonaisuuksien rakentaminen poikkihallinnollisesti
- Yhteisten henkilöressurssien käyttö

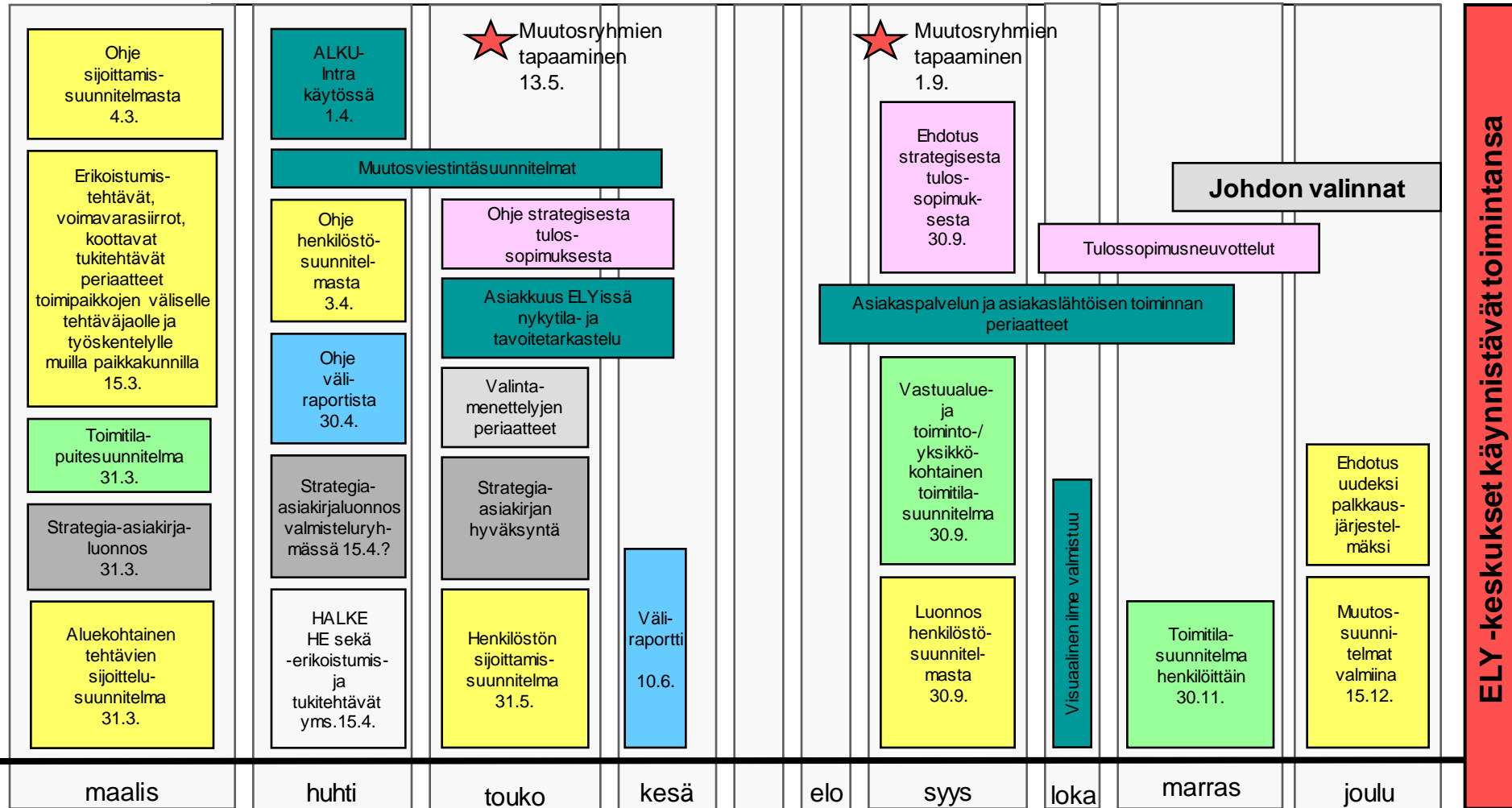
○ Haasteet:

- Oman hallinnonalan kaikkien sektorien asiantuntemuksen käyttö
- Toimivaltuuksien ja rahoituskehysten riittävyys
- Alueiden yhteistyö OPM:n hallinnonalalla

ALKU-hanke etenee

- ❖ Hallitus jätti 24.4.2009 esityksen 59/2009 Eduskunnalle aluehallinnon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi.
- ❖ Eduskunnan lähete keskustelussa asia lähetettiin **hallintovaliokuntaan**, jolle perustuslakivaliokunnan, liikenne- ja viestintävaliokunnan, maa- ja metsätalousvaliokunnan, sivistysvaliokunnan, sosiaali- ja terveysvaliokunnan, talousvaliokunnan, työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto viimeistään 25.9.2009.
- ❖ Ministeriöt ovat valmistelleet **asetusluonnoksia**, jotka toimitetaan tiedoksi hallintovaliokunnalle.
- ❖ Samanaikaisesti uudistusta valmistellaan **valtakunnallisissa työryhmissä ja alueellisissa muutosryhmissä**.

Valtakunnallisten työ- ja muutosryhmien työn rytmitys

ELY -keskukset käynnistävät toimintansa

ALKU-hankkeen aikajana 6/2008-1/2010

